

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА

О.В. Семенда

Уманський національний університет садівництва, м. Умань (Україна)

Постановка проблеми. В недалекому минулому Україна відносилась до країн з достатньо високим рівнем розвитку молочного скотарства. Але з ряду об'єктивних і суб'єктивних причин до реальної необхідності інтенсифікації тваринництва звернулись з великим запізненням. Головне завдання – зростання обсягів виробництва продукції вирішувалося в основному за рахунок збільшення поголів'я корів, що спричинювало великі затрати праці, і матеріально-грошових засобів на одиницю продукції.

Аналіз досліджень і публікацій. Питання інтенсифікації молочного скотарства всебічно розроблені в наукових працях П. С. Березівського, М. М. Ільчука, С. М. Кваши, П. Т. Саблука, Г. В. Черевка, О. М. Шпичака та інших економістів-аграріїв. Водночас цей напрям досліджень і надалі залишається актуальним.

Метою публікації є обґрунтування основних напрямів підвищення ефективності функціонування галузі молочного скотарства на основі інтенсифікації.

Основні результати дослідження. Стабілізація та підвищення ефективності функціонування молочного скотарства на основі інтенсифікації насамперед передбачає: поліпшення умов годівлі і догляду за тваринами; удосконалення наявних технологій утримання корів та виробництва молока; поліпшення племінної роботи.

Серед наведених чинників саме удосконалення племінної роботи та правильна її організація передбачає вибір молочної породи для розведення, створення відповідних племінних заводів та інших племгоспів, одержання достатньої кількості бугаїв-плідників, оцінка їх за якістю потомства та

використання поліпшувачів згідно з розробленою ротацією ліній у всіх господарствах кожної області. Комплексне вирішення зазначених питань дасть можливість створити високопродуктивні молочні стада та значно підвищити економічний ефект у галузі при мінімальних витратах матеріально-грошових ресурсів і часу.

Особлива роль у вирішенні проблеми відродження й подальшого розвитку молочного скотарства належить реструктуризації кормової бази, підвищенню рівня годівлі худоби і поліпшенню якості кормів. Адже до 2/3 приросту продуктивності тварин можна одержати лише за рахунок організації повноцінної годівлі худоби. Зважаючи на це, необхідно суттєво поліпшити розвиток польового кормовиробництва, лукопасовищного господарства і промислового виробництва кормів. За розрахунками, на кожний відсоток підвищення виходу кормів з 1 га умовної ріллі прибуток від молочного скотарства на корову та гектар землі відповідно зростає: в Степу – на 1,9 і 3,8%, Лісостепу – 1,1 і 2,2%, на Поліссі –0,6 і 1,5% [1, С. 33–34].

Повноцінна годівля корів сприяє також одержанню високоякісного молока. На підвищення жиру в молоці впливає збільшення в раціонах корів доброякісного сіна та кормів, багатих на легко перетравні вуглеводи, білки й мінеральні речовини до рівня, передбаченого нормами годівлі худоби. Для поліпшення якості молока за вмістом жиру і білка необхідно також ефективно проводити відбір корів за цими показниками, створювати такі умови годівлі та утримання поголів'я основного стада, які б сприяли підвищенню цих компонентів у молоці [2, С.108].

Одним із факторів, що безпосередньо впливає на рівень продуктивності корів і формує собівартість виробленої продукції, є технологія утримання тварин. Помірний мікроклімат приміщень, зручність роздачі кормів і поїдання їх тваринами сприяють кращому виробленню молока та його віддачі.

У практиці молочного скотарства існує кілька систем утримання худоби: цілорічна стійлова, стійлово-пасовищна, стійлово-табірна. Незалежно від системи худобу утримують двома способами – прив'язним і безприв'язним.

Безприв'язне утримання корів із доїнням їх у залах дає змогу зменшити затрати праці до 1,5–2,0 люд.-год на 1 ц молока (у 6–8 разів менше від середніх по Україні), зменшує рівень захворювань корів на мастит до 2–3%, дає можливість отримувати молоко найвищого ґатунку, вести племінну роботу на належному рівні, створює комфортні умови праці операторові машинного доїння.

Важливим чинником підвищення ефективності є удосконалення системи виробництва молока. Так, при застосуванні доїльної установки типу „Тандем” продуктивність корів зростає на 16,9%, а показник жирності молока – на 0,11%. Витрати зменшуються майже на 12%, в основному завдяки скороченню витрат на оплату праці через підвищення її продуктивності. В результаті собівартість виробництва 1 ц молока знижується майже на 30% [3, с. 62]. Тобто, при застосуванні такої технології доїння суттєво підвищується економічна ефективність виробництва молока, що й прагнуть забезпечити сільськогосподарські підприємства.

Висновки. Підвищення продуктивності худоби та впровадження досконалої технології утримання тварин забезпечать виробництво більших обсягів молока при меншому поголів'ї, здешевлення виробництва продукції за рахунок скорочення нераціональних витрат кормів й інших матеріальних ресурсів на утримання поголів'я, а отже, зниження собівартості виробництва молока.

Література

1. Бойко В.І. Молочне скотарство: проблеми і напрями його подальшого відродження / В.І. Бойко, М.П. Коржинський, О.А. Козак // Економіка АПК. – 2004. – №12. – С. 32–35.
2. Оляднічук Н.В. Інтенсифікація молочного скотарства на інноваційній основі в аграрних формуваннях Черкащини / Н.В. Оляднічук // Економіка АПК. – 2007. – №7. – С. 105–111.
3. Смоляр В.І. Технологія виробництва молока – стан та перспективи розвитку / В.І. Смоляр, Т.А. Коломієць // Молочное дело. – 2006. – №6. – С. 62.